

Ur Marjaneh Bakhtiaris “Kalla det vad fan du vill”

Efter att ha tagit sin examen i SFI (Svenska för invandrare), svenska som andra språk och genomgått diverse praktikarbeten blev Panthea barnskötare. Hon började jobba som vikarie på olika dagis. Panthea blev en del av det malmöjtiska samhället. Hon åkte buss och pågatåg åt alla möjliga håll. Tre veckor i Fosie, två veckor i Lindhamn, fyra månader i Lindängen, tjugofyra dagar i Västra innerstaden, två månader i Persborg och så vidare och så vidare. Så fortsatte hennes yrkesliv i Malmö. Hon vandrade från dagis till dagis. Vandrare på livstid. Det var ändå okej. Det var omväxlande, berättade hon för släkten.

Panthea hade inte haft någon som helst tanke på att bli barnskötare när hon steg in på arbetsförmedlingen den första gången, efter tre års vistelse i Sverige. Hon hade bara känt att det nu var dags att fortsätta med sitt yrkesliv. Hon hade med sig en del dokument om sin anställning vid det prestigefulla universitetet i Tehran. Nu var det dags att fortsätta.

Som Panthea såg det hade Sverige ändå haft tur som fått så många högutbildade iranska gäster. Vilken oväntad rikedom!

“Inom vilket område söker du jobb?”

“Fizik. Jag är kärnfiziker faktisk. Jag estuderar målekiler, atomer och”, hon vek upp lappen med stödorden “orsekta mig, och atomens innersta bes-tånd-sdel. Ni kalar det oremnet nemligen”, förklarade hon stolt.

Kvinnan på arbetsförmedlingen kände igen begreppet fysik från skolan och frågade metalliskt:

“Och du har erfarenhet av att jobba som fysiker?”

“Javisst. Jag har jåbat i oniversitetet i Tehran. No jag vill nemligen jobba kanske i Lond.” Haha, Panthea trodde hon kunde vilja!

“Alltså vill du forska eller undervisa? Om du vill jobba med forskning på ett universitet måste du undervisa också. Det kan bli svårt med tanke på att din utbildning inte riktigt gäller här. Dessutom kan

språket också vara ett hinder.”

Hon hade lika gärna kunnat lyfta upp skrivbordet och krossa Panthea under det.

“Jag har min utbildning. Här, varsegod. Och jag har esvenskotbildning i SFI och esvenska som andra espråk, varsegod här.”

“Ja, men jag kan inte läsa det här språket. Tyvärr, det säger mig ingenting.”

Någonting var fel. Det hela hade tagit en oväntat vändning. Istället för att välja mellan olika arbetsalternativ, som akademiker brukade få göra, fann Panthea sig själv plötsligt i en främmande situation där hon verkade ha svårt att överhuvudtaget kunna visa att bevisen på vad hon jobbat med och utbildat sig i var korrekta och gällande. Som om dom femton åren inte hade varit värda något. Dom räknades inte. Femton avgörande och viktiga år av hennes liv var borta. Puff. Barasådär. Dom var historia och inte relevanta nu när framtiden skulle planeras.

Panthea tog smått irriterad en av mapparna från handläggaren och började bläddra.

“Det är det faktom det estår på engelska altså.” Hon bläddrade fram till ett papper där man “översatt” vilka ämnen hon studerat vid Tehrans universitet. “Här, tita. Do kan lesa. Tita. Här, varsegod.”

“Ja, här står det vilka ämnen du har läst. Det förstår jag. Men det säger mig ändå inte speciellt mycket. Vad jag menar är att det inte står vad ämnena innebär. Man har ju olika läroplan och system i olika länder. Kraven är olika. Förstår du? Jag är ledsen, men om du inte har erfarenhet av det yrket här i *Sverige*, eller nån här som kan intyga att din utbildning är likvärdig den som finns i *Sverige* blir det nästan omöjligt att hitta jobb inom just det område du vill.”

Om hon verkligen var ledsen kunde hon ju visa det istället för att bara nämna det i förbifarten, kusligt automatiskt och inlärt.

“Dom här dokumenten som du har är bra, men inte speciellt relevanta, tyvärr. Om man ska vara realistisk räcker det inte långt i jämförelse med dom som utbildar sig här idag. Och dom nyutexaminerade är alltid mer eftertraktade, om du förstår vad jag menar.” Hennes läppar smalnade till ett snabbt leende och hon sköt försiktigt tillbaka dokumenten samtidigt som hon diskret försökte titta på sin

klocka; snart lunch!

“Om du vill kan du komplettera din fysikutbildning genom att läsa en del kurser på universitetet. Men frågan är om språknivån på såna utbildningar inte är lite väl hög. Och en hel del är på engelska.”

Ord är vassa och krossar dessutom mer effektivt än skrivbord. Panthea samlade ihop sina mappar. Handläggaren hade inte varit tacksam för ett enda av hennes här-varsegod-papper.

“Komplettera?” Panthea letade i sitt svenskregister utan att finna ett matchande ord.

“Ja, du läser alltså en del ämnen här och får betyg i dom. Då blir det lättare för en arbetsgivare att se vad du kan.”

“Jag kan visa vad kan jag. Fizik är international. Man behåver inte otbilda i varje land varje gång.”

“Ja, om du inte vill ta en ny utbildning har jag en del andra alternativ till dig. För ärligt talat kan det bli svårt att klara av såna kurser.”

Med andra ord skulle inte Panthea komma här och . . . komma. Det var uppenbart att hon inte skulle klara av en utbildning med sitt språk. Det hördes ju. Handläggaren ansåg att en annan typ av utbildning skulle vara *lagom* svår för Panthea.

“Det finns en intensivkurs för tvåspråkiga barnsköterskor. Det kanske skulle vara nåt? Jag tror det är mer realistiskt. Vad sägs om det?”

Det sades inget om det. Det är svårt att säga något överhuvudtaget efter att ha fått så mycket skit spottad mot sig. Barasådar.

Så vandringen började.